

TALL & FORSKNING

Stemmer det at 1 av 3 faller fra videregående opplæring?

Det er blitt en vanlig overskrift at hver tredje elev dropper ut av videregående opplæring. Det er en sannhet med modifikasjoner.

Det stemmer at omtrent **30 prosent** ikke har fullført med yrkes- eller studiekompetanse innen fem år, som er det offisielle målet på gjennomføring. Men det betyr ikke at de aldri gjennomfører.

I denne utgaven av Tall og forskning ser vi på hvor mange som totalt sett oppnår yrkes- eller studiekompetanse.

Gjennomføring etter fem år eller seks år?

Blant elevene som startet på videregående høsten 2007, hadde 69 prosent fullført med yrkes- eller studiekompetanse innen fem år. Fullføringsandelen var høyere på studieforberedende (83 prosent) enn på yrkesfag (55 prosent).

I Norge er et studieforberedende utdanningsprogram tre år, mens et yrkesfaglig vanligvis er fire. Vi måler gjennomføring fem år etter at en elev begynte på videregående. Det betyr at elever på studieforberedende har ett ekstra år til omvalg, pause eller andre forsinkelser sammenlignet med elever på yrkesfag.

I internasjonale sammenligninger måles gjennomføring etter normert tid pluss to år. For Norge vil det si etter fem år for studieforberedende og etter seks år for yrkesfag. Hvis vi bruker dette måletidspunktet, øker gjennomføringen for 2007-kullet i yrkesfag med 6 prosentpoeng. Ser vi begge studieretninger under ett, øker andelen som gjennomfører med 3 prosentpoeng.

Mange har gjennomført deler av opplæringen

En stor del av dem som ikke hadde fullført med yrkes- eller studiekompetanse etter fem/seks år, hadde likevel gjennomført større eller mindre deler av opplæringen og fått en kompetanse de kan bygge videre på.

De 17 500 ungdommene som ikke hadde fullført med yrkes- eller studiekompetanse innen fem/seks år, fordelte seg slik:

- 2400 var fortsatt i videregående opplæring.
- 4400 hadde fullført Vg3/læretiden, men ikke bestått.
- 4100 hadde bestått Vg2.
- 3600 hadde bestått Vg1.
- 2900 hadde deltatt i videregående opplæring uten å bestå noen av trinnene.

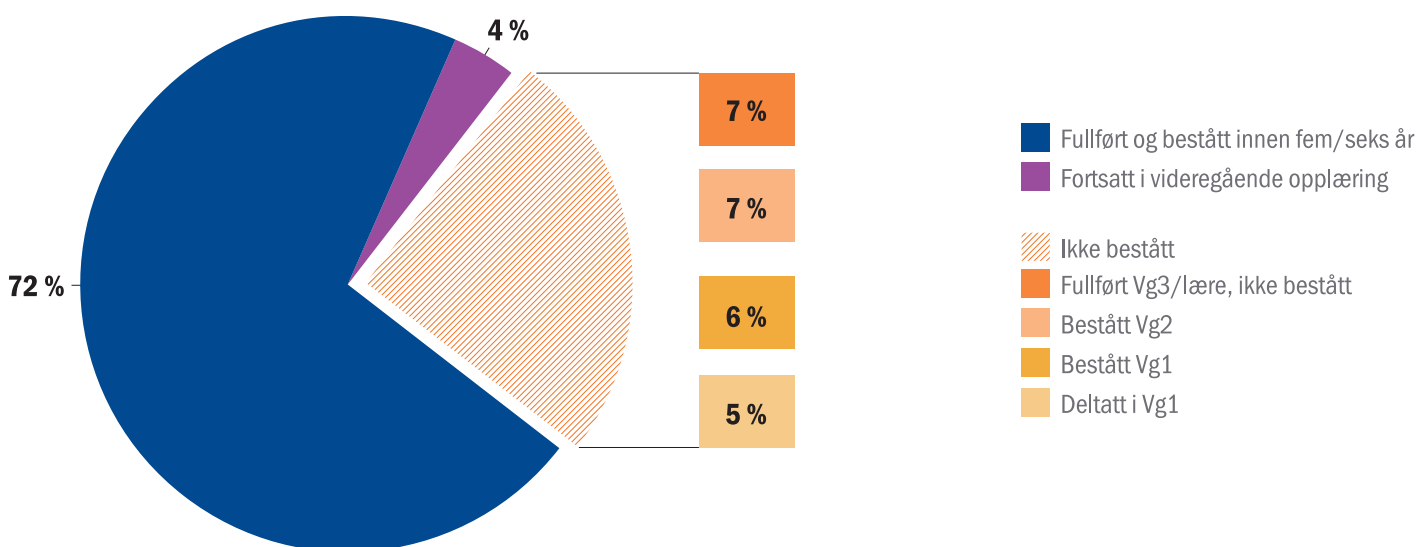

83 % på studieforberedende fullfører og består innen 5 år.

55 % på yrkesfag fullfører og består innen 5 år.

FIGUR 1 KOMPETANSEOPPNÅELSE INNEN FEM/SEKS ÅR. 2007-KULLET. PROSENT.

Mange bruker lenger tid på å fullføre

Dersom vi flytter måletidspunktet fra fem år til ti år, er det nesten 10 prosentpoeng flere som har fått yrkes- eller studiekompetanse. Av elevene som begynte i 2003, hadde 68 prosent fullført og bestått innen fem år og 78 innen ti.

Ser vi på yrkesfag alene, øker andelen som gjennomfører med 12 prosentpoeng fra fem til ti år. På studieforberedende øker den med 6. Totalt oppnår over 5000 elever og lærlinger yrkeskompetanse eller studiekompetanse i perioden mellom fem og ti år etter at de begynte på videregående. Over 60 prosent av disse er gutter.

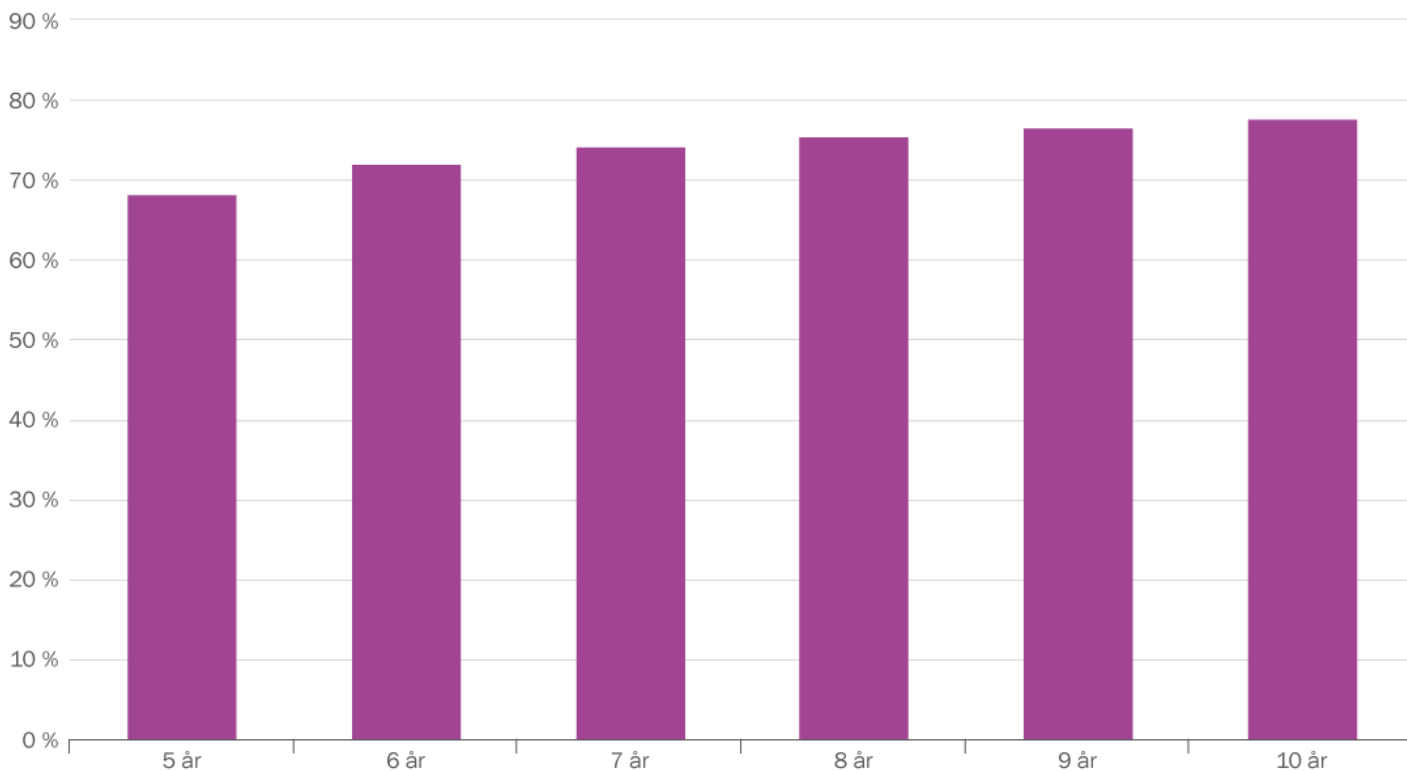
At så mange fullfører på et senere tidspunkt, henger sammen med at vi i Norge har gode tilbud for å ta videregående utdanning selv etter at ungdomsretten er brukt opp, blant annet voksenopplæring og privatist-/praksiskandidatordning. Mange av dem som ikke har bestått etter fem/seks år, har et godt grunnlag for å fullføre senere. Noen mangler bare én eller to karakterer, og kan dermed på kort tid oppnå yrkes- eller studiekompetanse. I tillegg er det mange på yrkesfag som fortsatt er i lære seks år etter påbegynt Vg1.

Fakta

Ungdom som har fullført grunnskolen, har rett til tre års sammenhengende videregående opplæring. I noen lærefag er opplæringstiden lenger enn tre år. I slike tilfeller utvides retten til den opplæringstiden som er fastsatt for faget. Denne rettigheten, som ofte betegnes som ungdomsretten, må vanligvis tas ut i løpet av en sammenhengende periode på fem år, eller seks år hvis opplæringen blir gitt i bedrift. I tillegg må retten brukes innen utgangen av det året en fyller 24 år.

► I Norge er det gode muligheter for å ta videregående utdanning selv etter at ungdomsretten er brukt opp.

FIGUR 2 FULLFØRT OG BESTÅTT INNEN FEM TIL TI ÅR ETTER PÅBEGYNT VG1. 2003-KULLETT. PROSENT.

Ikke alle har forutsetninger for å oppnå full kompetanse

Ikke alle elever ønsker eller har forutsetninger for å oppnå full yrkes- eller studiekompetanse. Disse går isteden planlagte løp som gir kompetanse på et lavere nivå. Dette er elever som har enkeltvedtak om spesialundervisning i ett eller flere fag, og som ikke skal ha opplæring i alle kompetansemålene i læreplanen. Vi sier at disse tar en planlagt grunnkompetanse.

Omtrent 2 prosent av elevene som begynte på videregående i 2007, gikk løp som ga dem en planlagt grunnkompetanse. Dette utgjorde 2700 elever. 1300 av disse hadde omfattende behov for spesialundervisning og fikk ofte undervisning i små grupper eller alene med lærer. I gjennomføringsstatistikken blir disse elevene ikke registrert som «fullført og bestått» til tross for at de kan ha fullført det planlagte løpet sitt. Det er fordi de ikke ender opp med full yrkes- eller studiekompetanse. I figur 3 ser vi et estimat på hvilken betydning det har for andelen som fullfører og består innen ti år, hvis vi ikke tar med elevgruppen med omfattende behov for spesialundervisning.

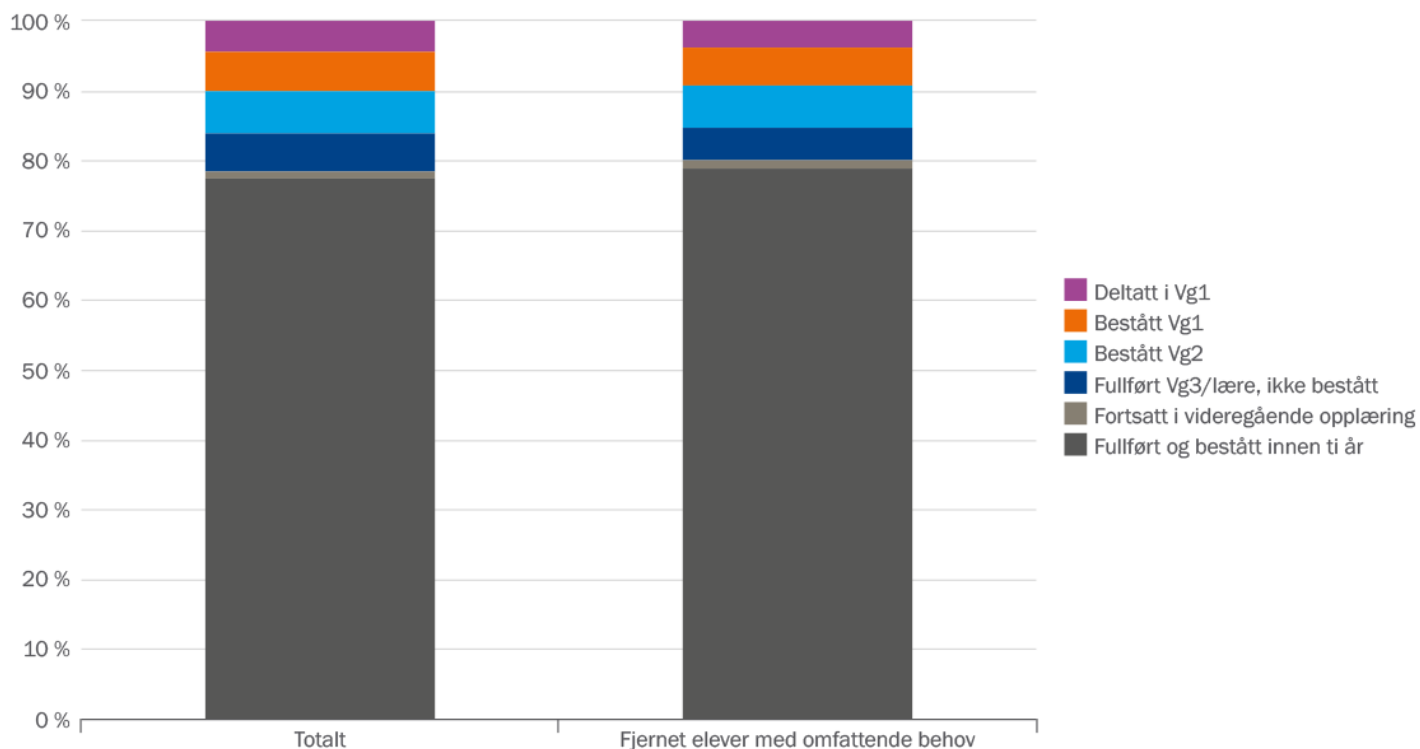
Vi ser at andelen som gjennomfører øker med 1,5 prosentpoeng. Gruppen med omfattende behov for spesialundervisning påvirker altså gjennomføringsandelen noe, men den har ikke stor betydning for hvor mange vi sier at har falt fra videregående opplæring.

1 av 3 eller 1 av 5?

Stemmer det at 1 av 3 som begynner på videregående aldri oppnår yrkes- eller studiekompetanse? Nei, det gjør ikke det. Men det stemmer at omtrent 30 prosent ikke har fullført og bestått innen fem år, som er det offisielle målet på gjennomføring. Målet er knyttet til ungdomsretten, som gir rett til videregående opplæring i løpet av utdanningsløpets normerte tid pluss to år.

I Norge er det gode muligheter for å ta videregående utdanning selv etter at ungdomsretten er brukt opp. Derfor ser vi at andelen som fullfører og består øker hvis vi utsetter måletidspunktet. Innen ti år er det cirka 1 av 5 som ikke har oppnådd yrkes- eller studiekompetanse.

FIGUR 3 FULLFØRT OG BESTÅTT INNEN TI ÅR, MED OG UTEN ELEVER MED OMFATTENDE BEHOV FOR SPESIALUNDERVISNING. 2003-KULLET. PROSENT.

Utgiver:
Utdanningsdirektoratet 2015

Ansvarlig redaktør:
Kjetil Digre

Redaktør:
Tonje Haugberg
Marianne Løken

Design og utvikling:
Dinamo

Schweigaards gate 15 B
Postboks 9359 Grønland
0135 OSLO
Telefon 23 30 12 00
www.udir.no